

13 ΜΑΡ. 2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 12.3.2012
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./127

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Αθανάσιο Πλεύρη
2. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ανατολάκη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2060/27.1.2012 Αναφορά

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2060/27.1.2012 Αναφοράς των Βουλευτών κ. κ. Αθανασίου Πλεύρη, Γεωργίου Ανατολάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με την υπ' αριθμ. 1828/20.1.2012 επιστολή του ο πρόεδρος της Ανθρωπολογικής Εταιρείας Ελλάδος κ. Α. Πουλιανός αιτείται τη θεραπεία των υπ' αριθμ.: α) ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ46/85253/3807/6-9-2011 και β) ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21-ΕΠΣΒΕ/42952/712/24-6-2011 Υ.Α., που αφορούν στην έγκριση παρεμβάσεων ευπρεπισμού στο σπήλαιο Πετραλώνων και τη λειτουργία του μουσείου Πετραλώνων από το Δημόσιο αντίστοιχα, ενώ παράλληλα ζητά την ανάκληση του υπ' αριθμ. 827/28-4-2011 εγγράφου της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδος με το οποίο η εν λόγω Εφορεία πρότεινε την εισαγωγή των παραπάνω προς συζήτηση στο ΚΑΣ.

Πρώτα απ' όλα θα πρέπει να σημειωθεί ότι ύστερα από την απόφαση 88/2011 του ΣτΕ η οποία κατέστησε αμετάκλητο το ΥΠΠΟ/ΑΠΑΛΛ/Φ01-8/2639/40/16-01-2004 Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής και δεδομένου ότι η ΑΕΕ αρνήθηκε να παραδώσει το σπήλαιο, έγινε αναγκαστική αποβολή αυτής και εγκατάσταση της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδος για λογαριασμό του ΥΠΠΟΤ. Μετά την απόφαση του ΣτΕ και τη νόμιμη εκτέλεση του ΠΔΑ, η ΑΕΕ προφανώς και δεν διατηρεί οποιοδήποτε δικαίωμα επί του χώρου. Η ΕΠΣΒΕ και κατ' επέκταση το ΥΠΠΟΤ είναι πλέον αποκλειστικά αρμόδια και υπεύθυνη για την προστασία και διαχείριση του χώρου.

Επομένως, οι οποιεσδήποτε υπηρεσιακές ενέργειες δεν προϋποθέτουν προηγούμενη έγκριση της ΑΕΕ, η οποία δεν έχει κανένα έννομο συμφέρον για να παρεμβαίνει σε θέματα διαχείρισης και λειτουργίας του σπηλαίου και του μουσείου Πετραλώνων. Ακόμη και αν της αναγνωρίζονταν τα πνευματικά δικαιώματα επί των ευρημάτων, τα οποία επικαλείται, αυτά δεν θα μπορούσαν να εμποδίσουν την Αρχαιολογική Υπηρεσία να οργανώσει το χώρο και το μουσείο κατά την κρίση της.

Κατόπιν τούτων σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Κατ' αρχάς, όσον αφορά στο αίτημα του κ. Πουλιανού για ανάκληση του υπ' αριθμ. 827/28.4.2011 εγγράφου της ΕΠΣΒΕ και επανεξέταση των όσων αναφέρονται σε αυτό, σας γνωρίζουμε ότι στο έγγραφο αυτό διατυπώνονται οι προτάσεις της ΕΠΣΒΕ, ως έχουσα την αρμοδιότητα σύμφωνα με τον οργανισμό του ΥΠΠΟΤ, για τις απαραίτητες εργασίες προκειμένου να λειτουργήσουν το σπήλαιο και το μουσείο Πετραλώνων υπό τις καλύτερες δυνατόν συνθήκες υποδοχής και πληροφόρησης των πολυπληθών επισκεπτών του χώρου. Οι προτάσεις αυτές υποβλήθηκαν αρμοδίως στη ΔΠΚΑ και στη ΔΜΕΕΠ οι οποίες παρέπεμψαν το θέμα στο ΚΑΣ και στη συνέχεια εκδόθηκαν οι σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις των οποίων τη θεραπεία αιτείται ο κ. Πουλιανός.

Ως προς την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ46/85253/3807/6.9.2011 Υ.Α. με την οποία εγκρίθηκαν οι παρεμβάσεις ευπρεπισμού στο σπήλαιο Πετραλώνων, ο κ. Πουλιανός ισχυρίζεται ότι σημεία της προαναφερόμενης εισήγησης της ΕΠΣΒΕ, η οποία κατά τα λεγόμενά του «βρίθει προχειρότητας και ανακρίβειών», ταυτίζονται με σημεία της γνωμοδότησης του ΚΑΣ και της εν λόγω Υ.Α. Φαίνεται ότι η ΑΕΕ αγνοεί το ότι οι Εφορείες Αρχαιοτήτων έχουν από το νόμο ευθύνη και αρμοδιότητα να κρίνουν με επιστημονικά κριτήρια επί του χαρακτήρα και της σπουδαιότητας των αρχαίων καταλοίπων στις περιοχές ευθύνης τους και με βάση τις προτάσεις τους να προωθείται η εκάστοτε διαδικασία επί της προστασίας, διαχείρισης και ανάδειξης των αρχαιοτήτων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, συγκροτήθηκε ο φάκελος της υπόθεσης με αναλυτική έκθεση της υφιστάμενης κατάστασης και πλήρη φωτογραφική τεκμηρίωση και η αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΠΟΤ εισηγήθηκε αρμοδίως προς το ΚΑΣ, τα μέλη του οποίου έκριναν στην υπ' αριθμ. 18/24.5.2011 Συνεδρία, ότι είναι αναγκαίες οι παρεμβάσεις τόσο στον εσωτερικό, όσο και στον ευρύτερο, εκτός του σπηλαίου Πετραλώνων, αρχαιολογικό χώρο. Κατόπιν της ανωτέρω γνωμοδότησης εκδόθηκε η εν λόγω Υ.Α.

Στην παρούσα επιστολή του ο κ. Πουλιανός κατηγορεί το ΥΠΠΟΤ και για τα ακόλουθα:

α) Στον ισχυρισμό ότι το ΥΠΠΟΤ δεν απάντησε σε ερώτηση στη Βουλή (16.12.2011) για συγκάλυψη ατασθαλιών που σχετίζονται με την ΕΠΣΒΕ. Σας γνωρίζουμε ότι το θέμα αυτό διερευνήθηκε αμέσως από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, βαρύνει την υπάλληλο του λογιστηρίου και η υπόθεση παραπέμφθηκε στη δικαιοσύνη.

β) Για την κατηγορία ότι το ΥΠΠΟΤ συκοφαντεί την ΑΕΕ ενώπιον της Βουλής, ο κ. Πουλιανός βρίσκει ως αφορμή την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΤ/ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/1668/2.9.2011 απάντηση του ΥΠΠΟΤ σε ερώτηση των βουλευτών κ.κ. Ροντούλη, Γεωργιάδη, Ανατολάκη κ.ά. σχετικά με την «άδικη αποβολή του Α. Πουλιανού από το Σπήλαιο Πετραλώνων». Στην απάντηση αυτή του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν απώλεσε έσοδα εξαιτίας της αποβολής της ΑΕΕ από το σπήλαιο Πετραλώνων, δεδομένου ότι ως τώρα δεν είχε κανένα έσοδο από τη λειτουργία αυτού, αφού η ΑΕΕ δεν απέδιδε τις εισπράξεις στο ΥΠΠΟΤ, ως όφειλε, αρνούμενη να αναγνωρίσει το ΥΠΠΟΤ ως αντισυμβαλλόμενο της, μετά την απόδοση από το 1998 της χρήση του σπηλαίου από τον ΕΟΤ στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Είναι γνωστό ότι η αξιοποίηση του σπηλαίου Πετραλώνων και η δημιουργία των συνοδευτικών εγκαταστάσεων χρηματοδοτήθηκε με μεγάλα ποσά από το δημόσιο (τα οποία διαχειρίστηκε η ΑΕΕ), ενώ για το σκοπό αυτό είχαν παραχωρηθεί στην ΑΕΕ και τα έσοδα από τη λειτουργία του σπηλαίου ως επισκέψιμου μνημείου. Στην ουσία, η ΑΕΕ διαχειριζόταν ανεξέλεγκτα τα έσοδα του σπηλαίου. Για το λόγο αυτό το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε Αγωγή Λογοδοσίας, προκειμένου η ΑΕΕ να αποδώσει απολογισμό χρήσης του σπηλαίου για όλα αυτά τα χρόνια. Από την εξέταση των παραστατικών που έχει διαβιβάσει η ΕΤΑ Α.Ε. στο ΥΠΠΟΤ, προκύπτει ότι η ΑΕΕ διέθετε μεγάλα ποσά από τα έσοδα του σπηλαίου για σκοπούς άσχετους με αυτό (ταξίδια των μελών της στο εξωτερικό, αγορά οικιακού και άλλου είδους εξοπλισμού κ.ά.). Το Ελληνικό Δημόσιο αναμένει την απόδοση λογαριασμού από το εν λόγω σωματείο για τη χρήση του σπηλαίου, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 16744/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, προκειμένου να διεκδικήσει αυτά τα ποσά.

γ) Ως προς τον ισχυρισμό ότι κίνητρο για τις ενέργειες της ΕΠΣΒΕ είναι η ιδιοποίηση του έργου της ΑΕΕ προκειμένου να επιδοτηθεί παράνομα με κοινοτικά κονδύλια, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το ΥΠΠΟΤ, μετά την εγκατάστασή του στο σπήλαιο Πετραλώνων, ύστερα από την καθόλα νόμιμη και τελεσίδικη αποβολή της ΑΕΕ, έχει χρέος να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη συντήρηση, τον ευπρεπισμό και την άριστη λειτουργία του χώρου. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένου ότι οι εγκαταστάσεις βρέθηκαν σε πολύ κακή κατάσταση

εξαιτίας της μακροχρόνιας έλλειψης συντήρησης, είναι προφανές ότι απαιτείται η διενέργεια εκτεταμένων έργων αναβάθμισης. Λόγω του σημαντικού κόστους αυτών, όμως, η χρηματοδότησή τους από κοινοτικούς πόρους αποτελεί, με δεδομένη την υφιστάμενη οικονομική συγκυρία της χώρας, την μοναδική λύση και προς αυτή την κατεύθυνση καταβάλλονται οι απαιτούμενες προσπάθειες. Είναι αυτονόητο, ότι τα κοινοτικά κονδύλια σε καμία περίπτωση δεν «καρπώνονται» οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟΤ, αλλά αντιθέτως, μέσα από αυστηρά καθορισμένες διαδικασίες και θεσμοθετημένες, με βάση το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, προϋποθέσεις, εντάσσονται έργα προστασίας, έρευνας και ανάδειξης μνημείων και αρχαιολογικών χώρων που αποτελούν βασικό στόχο και καθήκον των υπηρεσιών του ΥΠΠΟΤ.

Ως προς την ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21-ΕΠΣΒΕ/42952/712/24-6-2011 Υ.Α. σας ενημερώνουμε τα εξής:

Το Μουσείο Πετραλώνων, με την επωνυμία «Ανθρωπολογικό Μουσείο της Ανθρωπολογικής Εταιρείας της Ελλάδος», λειτουργούσε με ευθύνη της προαναφερόμενης Εταιρείας (ΝΠΙΔ) εδώ και περισσότερα από τριάντα χρόνια.

Με την ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ45/15813/948/2.4.1998 (ΦΕΚ 336/Β/9.4.98) Κ.Υ.Α των Υπουργών Ανάπτυξης και Πολιτισμού, αποδόθηκε από τον Ε.Ο.Τ στο ΥΠ.ΠΟ η χρήση του σπηλαιίου Πετραλώνων Χαλκιδικής και τμήματος της απαλλοτριωμένης έκτασης περίξ αυτού, εμβαδού 179.230 τ. μ., συμπεριλαμβανομένων και των υπάρχουσών εγκαταστάσεων, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνεται και το μουσείο.

Σε συνέχεια της παραπάνω Κ.Υ.Α εκδόθηκε το αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΠΑΛΛ/Φ03/22727/405/14.5.98 Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής της Ανθρωπολογικής Εταιρείας Ελλάδος από το σπήλαιο των Πετραλώνων, το οποίο στη συνέχεια ανακλήθηκε. Το 2004 υπογράφηκε από τον Υπουργό Πολιτισμού το ΥΠΠΟ/ΑΠΑΛΛ/Φ01-8/2639/40/16-01-2004 Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής της Α.Ε.Ε από το σπήλαιο.

Η εκτέλεση του τελευταίου Π.Δ.Α ανεστάλη με προσωρινή διαταγή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από αίτηση της Α.Ε.Ε. Ωστόσο, με την πρόσφατη απόφαση 88/2011 της Ολομέλειας του ΣτΕ επικυρώθηκε η συνταγματικότητα των διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες εκδόθηκε το Π.Δ.Α και, συνεπώς, αυτό κατέστη αμετάκλητο.

Στις 4.4.2011, εκτελέστηκε το Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής και η Ανθρωπολογική Εταιρεία Ελλάδος αποβλήθηκε αναγκαστικά από το χώρο, ο οποίος περιήλθε οριστικά στο ΥΠ.ΠΟ.Τ, και συγκεκριμένα στην αρμόδια Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδος.

Δεδομένου ότι δεν υπήρχε απόφαση ίδρυσης του Μουσείου Πετραλώνων από το Υπουργείο Πολιτισμού, ενώ το σπήλαιο έχει κηρυχθεί αρχαιολογικός χώρος ήδη από το 1983 με Υπουργική Απόφαση, μετά και την περιέλευσή του στο ΥΠΠΟΤ προχώρησαν οι διαδικασίες και με την αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21-ΕΠΣΒΕ/42952/712/24-6-2011 Υ.Α. εγκρίθηκε η ίδρυση και λειτουργία μουσείου από το Δημόσιο στο σπήλαιο Πετραλώνων, μετά την ομόφωνη γνωμοδότηση του Συμβουλίου Μουσείων (Πράξη 4/25-5-2011). Η παραπάνω Υ.Α. προβλέπει την εκπόνηση μουσειολογικής-μουσειογραφικής μελέτης για την επανέκθεση του Μουσείου. Έχει ήδη συσταθεί ομάδα εργασίας για την εκπόνηση της μουσειολογικής μελέτης, η οποία μετά την ολοκλήρωσή της θα υποβληθεί στο Συμβούλιο Μουσείων για την κατά Νόμο γνωμοδότηση.

Κατόπιν των ανωτέρω δεν θεωρούμε ότι υπάρχει λόγος θεραπείας της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης, με την οποία εγκρίθηκε η ίδρυση και λειτουργία δημόσιου μουσείου στο σπήλαιο Πετραλώνων.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού και Τουρισμού
3. ΓΔΑΠΚ
4. ΔΙΠΚΑ
5. Εφ. Παλαιοανθρωπολογίας- Σπηλαιολογίας Βορ. Ελλάδος